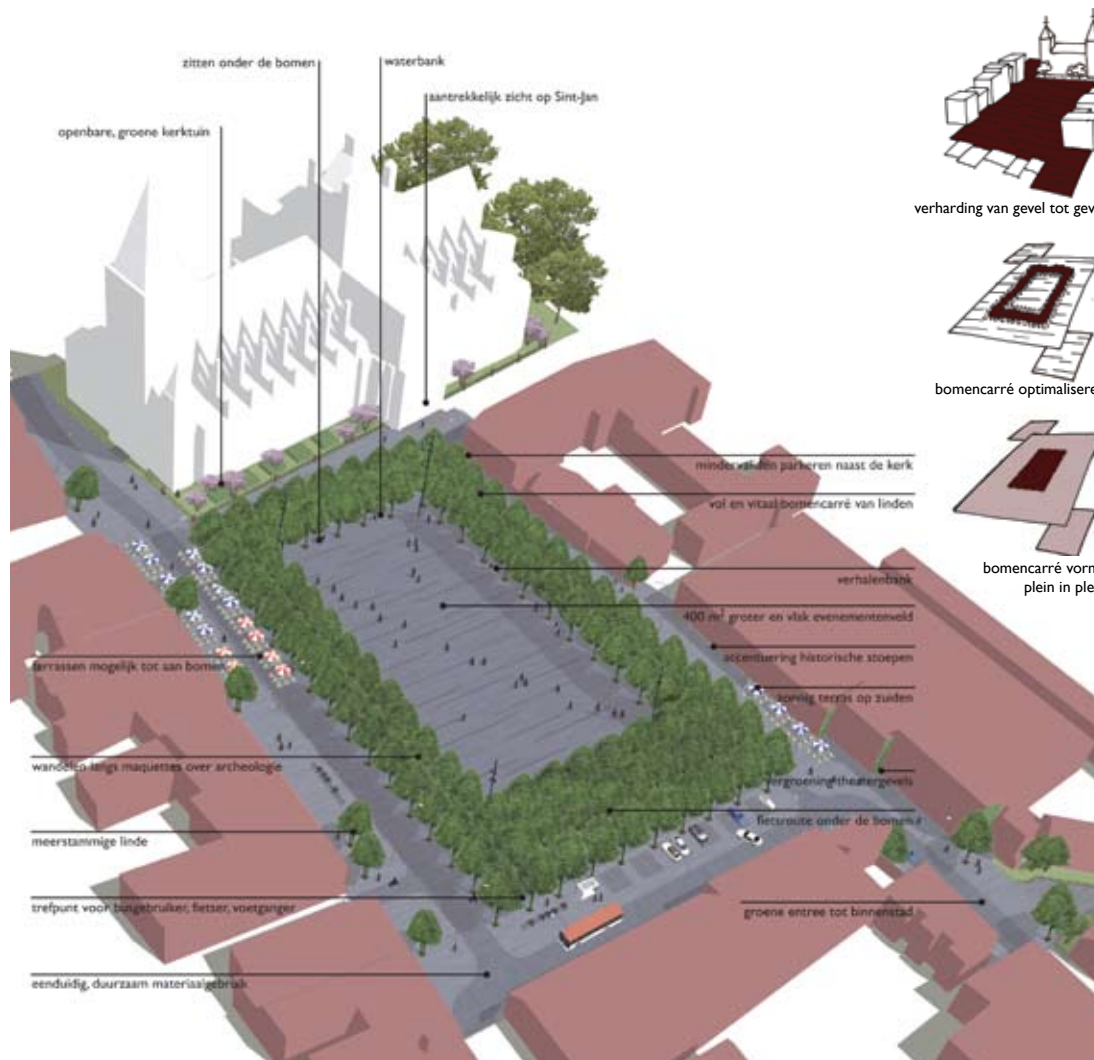

Multifunctioneel en
groen
cultuurplein aan de
voet van de Sint-Jan

Podium van de stad

Multifunctioneel én groen cultuurplein aan de voet van de Sint-Jan

Buro Lubbers heeft de internationale competitie gewonnen voor de herinrichting van de Parade, hét monumentale en culturele hart van 's-Hertogenbosch waar jaarlijks tal van evenementen plaatsvinden. Het plan Parade. Podium van de stad is één van de twee ontwerpen die door een deskundige jury zijn geselecteerd om verder uit te werken. Tegen het decor van de kathedraal, aan de voeten van de schouwburg, de terrassen en de historische panden voorziet Buro Lubbers een hedendaags én groen plein voor cultuur en ontmoeting met een lange, levendige toekomst in het verschiet.

De Parade optimaliseren

De opgave voor het ontwerp luidde samengevat als volgt: “De opgave is eigenlijk niet zozeer een herinrichting als wel een restauratie. Het gaat niet om een herindelings van de ruimte – het bomencarré en het centrale evenemententerrein zullen blijven – maar om een restauratie van het achttiende eeuwse ontwerp.” (Uit: Nota Ontwerputgangspunten.) Hoe maak je een ontwerp voor misschien wel het belangrijkste plein van 's-Hertogenbosch dat zowel de rijke historie respecteert als de voorwaarden biedt voor een hedendaags gebruik? Het antwoord van Buro Lubbers: door zorgvuldig en ambitieus het essentiële karakter van de Parade te optimaliseren ofwel de positie van de Parade in de stad, de culturele functionaliteit en het beeld van het bomencarré.

Van gevel tot gevel, plein en plein, van foyer tot foyer

Het concept van Buro Lubbers dat aan de ambitie ten grondslag ligt is even eenvoudig als doeltreffend: een plein in een plein in een stad. Net als de Markt en het Kerkplein wordt de Parade beschouwd als een parel in de stad, een

kastanjes vervangen want...

ziekte

beschadigingen

slechte groeiomstandigheden

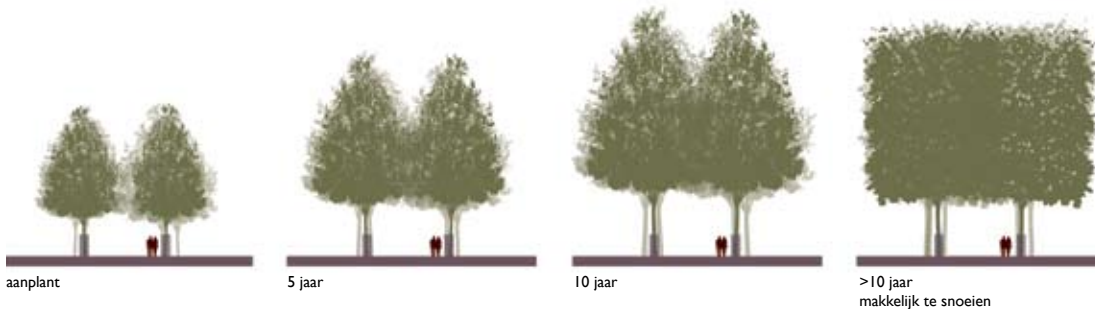
beperkingen evenementen

groei bemmert zicht op Sint-Jan

historisch onjuist

onafhankelijke, zelfstandige en bovendien hoogwaardige entiteit. Om deze kwaliteit te benadrukken wordt de Parade opgevat als een plein dat zich uitstrekt van gevel tot gevel en dat zich visueel onderscheidt van het doorlopende stratenpatroon door een bijzondere materialisering van de verharding.

Zoals de Parade zich losmaakt van de stad, zo maakt het bomencarré het evenemententerrein los van de bebouwde omgeving. Aan de buitenzijde van het carré zijn in aansluiting op de stad de functies en wegen gesitueerd, de binnenzijde is bestemd voor evenementen en ingetogenheid. Het contrast tussen de binnen- en buitenzijde wordt kracht bijgezet door in beide delen een subtiële variatie in de verharding toe te passen.

Deze strategie wordt ook ingezet om de aansluiting op de omgeving te waarborgen. De twee voorportalen tot het plein – aan de zijde van de Casinotuin/Triniteitstraat en op de kruising bij de Sint-Jan – worden beschouwd als belangrijke verdeelpunten. Het zijn knopen die het cultureelhuis (theater), het huis van bezinning (kathedraal) en de huizen van vertier (cafés) aan elkaar verbinden. Samen vormen ze een stedenbouwkundige sequentie die de Parade verankert in de stad. Het rustige voorportaal enerzijds en het drukke voorportaal anderzijds worden daarom geïntegreerd in het ontwerp. Beide voorportalen vormen de foyers die leiden naar het podium dat Parade heet.

Een natuurstenen tapijt omringd door geurende linden

Van gevel tot gevel wordt in één materiaalsoort, een blauw-grijze natuursteen, een vlak tapijt uitgerold dat zich bovendien uitstrekt naar de aanloopzones van het plein.

Multifunctioneel én groen cultuurplein aan de voet van de Sint-Jan

flaneren onder het bomencarré van linden

openbare kerktuin

verhalenbank

De blauw-grijze tint geeft het plein tegelijkertijd allure en een ingetogen uitstraling; de kleurnuances zijn warm en sfeervol, uitgebalanceerd. Subtiële variaties in de verharding accentueren de verschillende delen van het plein, zoals de rondgang onder de bomen, de terrassen, de wegen etc. De terrassen kunnen in de toekomst worden doorgezet tot aan de bomen zonder dat een herinrichting noodzakelijk is.

Het bomencarré heeft onmiskenbare kwaliteiten en wordt dan ook gehandhaafd. Om de vitaliteit van het bomencarré in de toekomst te garanderen, worden de huidige zieke kastanjes vervangen door linden. Niet alleen wordt hiermee het 18e eeuwse beeld van de Parade herstelt, er ontstaat zo ook de kans om de inrichting van het plein en de groeiomstandigheden van de bomen te optimaliseren. Vervanging van de bomen in een later stadium leidt bovendien tot kapitaalvernietiging. De specifieke eigenschappen van de linde *Tilia Cordata* 'Greenspire' zijn zeer geschikt voor de Parade: de bomen kunnen op voldoende afstand van elkaar worden geplant en toch een volle carré vormen waarmee meer ruimte voor evenementen ontstaat; ze zijn uitermate geschikt voor stedelijke omstandigheden; deze specifieke linde plakt niet en draagt geen vruchten; de linde bloeit met gele, geurende bloemen; het transparante bladerdek kan worden geschoren of gesnoeid tot een strak scherm.

Om de bomen te beschermen worden er subtiële constructies omheen geplaatst. Hierin is de verlichting geïntegreerd die de gang rond de bomen 's avonds in een idyllische sfeer hult. Het groene karakter van het plein wordt verder versterkt door de inrichting van een tuin rond de Sint-Jan. De tuin zal bestaan uit gras waarin magnolia's zijn geplaatst. Het wordt een aangename, groene plek voor verstillings en bezinning aan de voet van de kathedraal met uitzicht op de Parade, op de bomen.

Sint-Nicolaaskerk zichtbaar d.m.v. messingstrip

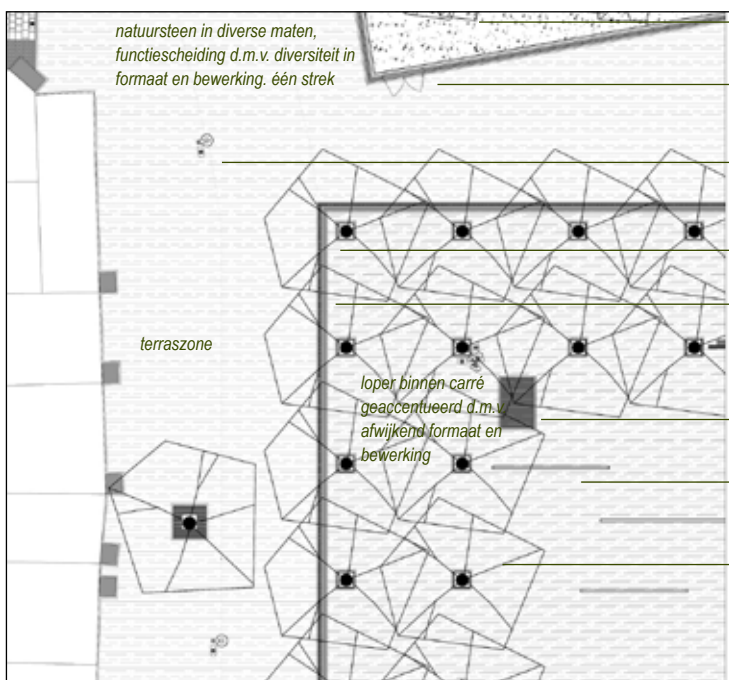

Parade als een grote schatkaart

Verhalen in steen

De Parade zelf wordt een prettige ruimte om te verpozen en elkaar te ontmoeten. Om dit gebruik te stimuleren wordt er tussen de bomen aan de binnenring van het carré multifunctioneel meubilair geplaatst om op te zitten, liggen of staan. Eén van de meubelstukken is een geluidsbank. Bezoekers kunnen plaatsnemen op de bank en terwijl ze de omgeving opnemen luisteren naar de rijke geschiedenis van de Parade. Naast de geluidsbank wordt de archeologische historie, bijvoorbeeld van de Begijnhof, ook op andere manieren subtiel verwerkt in het plein.

- toegankelijke kerktuin
- dubbele poort om af te sluiten na zonsondergang
- gebogen mast 6.0m AKZO Jablae
- natuurstenen geleideband 20cm x 35cm
- lijngoot met gietijzeren rooster
- ondergrondse opslag containers horeca
- lijngoot met gietijzeren rooster
- Tilia cordata 'Green Spire' niet druipend

vlaakke vloer van Belgisch hardsteen